

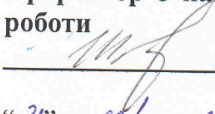
**ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»**

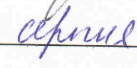
Факультет суспільних і прикладних наук

Кафедра архітектури та будівництва

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Проректор з навчально-методичної
роботи**

 Ярослав ШТАНЬКО

“31” 2026 р.

БЛАГОУСТРІЙ ТА ОЗЕЛЕНЕННЯ МІСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань:	G Інженерія, виробництво, будівництво
Спеціальність:	G17 Архітектура та містобудування
Освітньо-професійна програма:	“Архітектура та містобудування”
Освітній рівень:	другий (магістерський)
Статус дисципліни:	вибіркова
Мова викладання, навчання та оцінювання:	українська
Семестр викладання	III

**Івано-Франківськ
2026**

РОЗРОБНИК:

Доктор філософії,
доцент кафедри архітектури та будівництва

Руслан ЖИРАК

ЗАТВЕРДЖЕНО:

на засіданні кафедри архітектури та будівництва
протокол № 1 від 28 серпня 2026 р.

Завідувач кафедри

Руслан ЖИРАК

УЗГОДЖЕНО:

Гарант ОПП

Руслан ЖИРАК

СХВАЛЕНО:

на засіданні Науково-методичної ради, протокол № 1 від 31 серпня 2026 р.

e-mail	ruslan.zhyrak@ukd.edu.ua
Номер аудиторії чи кафедри	кафедра архітектури та будівництва 203 каб.
Посилання на сайт	https://ukd.edu.ua/person/ruslan-zhyrak
Сторінка курсу в СДО	БЛАГОУСТРІЙ

ВСТУП

Анотація навчальної дисципліни

Дисципліна «**Благоустрій та озеленення міських територій**» є вибірковою освітньою компонентою підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності «Архітектура та містобудування» та має прикладне архітектурно-містобудівне і проєктне спрямування.

Зміст дисципліни орієнтований на поглиблення теоретичних знань і формування практичних навичок комплексного проєктування благоустрою та озеленення міських територій з урахуванням їх функціонально-просторових, інженерних, ландшафтних, екологічних, композиційних та соціальних особливостей.

Особлива увага приділяється формуванню комфортного, безпечного, безбар'єрного та естетично виразного міського середовища; організації відкритих і публічних просторів; вертикальному плануванню та поверхневому водовідведенню; системам озеленення і зелених інфраструктурі; добору рослинного асортименту; проєктуванню елементів благоустрою; застосуванню зелено-блакитної інфраструктури та природоорієнтованих рішень.

Практична складова дисципліни передбачає виконання комплексного проєкту благоустрою та озеленення міської території із застосуванням Archicad та інших сучасних засобів архітектурного моделювання, графічного опрацювання і візуалізації.

Метою вивчення дисципліни «Благоустрій та озеленення міських територій» є формування у здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти системного розуміння сучасних принципів і методів благоустрою та озеленення міських територій, а також набуття практичних компетентностей щодо розроблення комплексних архітектурно-планувальних, ландшафтних та інженерних рішень для формування якісного міського середовища.

Вивчення дисципліни передбачає:

- засвоєння сучасних принципів, нормативних засад та методів проєктування благоустрою міських територій;
- формування навичок функціонально-просторової організації відкритих і публічних міських просторів;
- опанування принципів інженерного благоустрою, вертикального планування;
- засвоєння принципів безбар'єрності, універсального дизайну та людиноцентричного формування міського середовища;
- розуміння принципів формування системи озеленення, зеленої

та зелено-блакитної інфраструктури міста;

- набуття навичок обґрунтованого добору рослинного асортименту та формування стійких рослинних композицій;
- ознайомлення із сучасними природоорієнтованими рішеннями та способами їх інтеграції у благоустрій міських територій;
- формування практичних навичок комплексного проєктування благоустрою та озеленення із застосуванням сучасних цифрових і графічних інструментів.

У результаті вивчення дисципліни здобувач повинен знати:

- нормативно-правові та містобудівні засади благоустрою й озеленення міських територій;
- сучасні принципи формування комфортного, безпечного, безбар'єрного та людиноцентричного міського середовища;
- типологію та особливості організації відкритих і публічних міських просторів;
- принципи інженерного благоустрою, вертикального планування та організації поверхневого стоку;
- принципи універсального дизайну та вимоги до доступності територій і елементів благоустрою;
- види та функціональне призначення покриттів, міських меблів, зовнішнього освітлення та інших елементів благоустрою;
- принципи формування системи озеленення та зеленої інфраструктури міста;
- особливості використання рослинності в урбанізованому середовищі та критерії добору рослинного асортименту;
- принципи формування стійких, багатфункціональних і малообслуговуваних рослинних композицій;
- принципи формування зелено-блакитної інфраструктури та застосування природоорієнтованих рішень;
- сучасні підходи до реконструкції, модернізації та ревіталізації міських просторів засобами благоустрою та озеленення.

У результаті вивчення дисципліни здобувач повинен вміти:

- здійснювати передпроектний аналіз міської території, виявляти її проблеми, обмеження, ресурси та потенціал розвитку;
- формувати функціонально-просторову концепцію благоустрою міської території;
- розробляти комплексні проєктні рішення з благоустрою та озеленення відкритих і публічних міських просторів;
- виконувати принципові рішення вертикального планування, організації рельєфу та поверхневого водовідведення;
- проєктувати безперервні безбар'єрні маршрути та застосовувати принципи універсального дизайну;
- обґрунтовано підбирати покриття, міські меблі, обладнання та

інші елементи благоустрою;

- формувати систему озеленення території, добирати асортимент рослин та розробляти рослинні композиції відповідно до умов міського середовища;
- інтегрувати зелену та зелено-блакитну інфраструктуру, дощові сади, проникні покриття та інші природоорієнтовані рішення у проекти благоустрою;
- розробляти плани благоустрою й озеленення, характерні розрізи, фрагменти та деталі проєктних рішень;
- створювати цифрові графічні моделі, креслення, схеми та візуалізації із застосуванням Archicad та інших програм архітектурного моделювання і графічного опрацювання;
- професійно представляти та аргументувати прийняті архітектурно-планувальні й ландшафтні рішення.

Компетентності та результати навчання, яких набувають здобувачі освіти внаслідок вивчення навчальної дисципліни (шифри та зміст компетентностей та програмних результатів навчання вказано відповідно до ОПП “Архітектура та містобудування”.

Шифр та назва компетентності	Шифр та назва програмних результатів навчання
ІК. Здатність розв'язувати задачі дослідницького та / або інноваційного характеру у сфері архітектури та містобудування.	РН01. Мати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері архітектури та містобудування і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень.
ЗК05. Прагнення до збереження навколишнього середовища.	РН03. Здійснювати передпроєктний аналіз архітектурно-містобудівних об'єктів і територій.
ЗК07. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	РН06. Забезпечувати гармонізацію об'єктів архітектури і предметного середовища, зокрема із застосуванням принципів і методів теорії дизайну архітектурного середовища.
СК03.Здатність аналізувати, розробляти та впроваджувати архітектурно-містобудівні рішення з урахуванням соціально-демографічних, національно-етнічних, природно-кліматичних, інженерно-технічних чинників та санітарно-гігієнічних, безпекових, енергозберігаючих, екологічних, техніко-економічних вимог.	РН12. Знати і застосовувати у практичній діяльності законодавство і нормативну базу щодо проведення досліджень та розробки

СКО5. Здатність розробляти і реалізовувати проекти у сфері архітектури та містобудування. СКО7. Здатність до проєктного моделювання і дослідження концептуальних, натурних та комп'ютерних моделей об'єктів архітектури та містобудування.	архітектурно-містобудівних проєктів. РН13. Обґрунтовувати безпекові, санітарно-гігієнічні, екологічні, інженерно-технічні і техніко-економічні рішення і показники у комплексному архітектурно-містобудівному проєктуванні. РН15. Аналізувати міжнародний та вітчизняний досвід щодо проєктування об'єктів архітектури та містобудування.
--	--

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	II		
Семестр	I		
Кількість кредитів ЄКТС	6		
Аудиторні навчальні заняття		денна форма	заочна форма
	Лекції	20 год.	-
	семінари	40 год.	-
Самостійна робота		120 год.	-
Форма підсумкового контролю		Екзамен	

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Пререквізити	Постреквізити
теорія та практика дизайну архітектурного середовища, новітні підходи в архітектурному проєктуванні, законодавство та архітектурно-проєктна справа, просторовий аналіз міського середовища, сучасні проблеми архітектури та містобудування	кваліфікаційна робота

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Перелік тем лекційного матеріалу

Змістовий модуль I. Благоустрій та організація міського середовища

Тема 1. Благоустрій міських територій: поняття, нормативні засади та сучасні принципи формування міського середовища (2 год.).

Поняття, мета та основні завдання благоустрою міських територій. Об'єкти, суб'єкти та елементи благоустрою населених пунктів. Нормативно-правове та містобудівне забезпечення благоустрою територій. Сучасні принципи формування комфортного, безпечного та функціонального міського середовища. Якість міського середовища та основні критерії оцінювання благоустрою територій.

Завдання для самостійної роботи: Аналіз сучасних критеріїв якості та комфортності міського середовища на прикладі обраного міста. Виявлення основних проблем благоустрою та напрямів їх вирішення (7, 9, 10, 14, 16, 19, 21, 22, 23, 26, 27).

Тема 2. Типологія та принципи благоустрою міських відкритих і публічних просторів (2 год.).

Поняття та типологія відкритих і публічних просторів міста. Особливості благоустрою вулиць, площ, пішохідних просторів і набережних. Благоустрій житлових територій, дворів та прибудинкових просторів. Особливості організації парків, скверів та інших рекреаційних територій. Функціональність, комфортність, безпека та ідентичність публічного простору.

Завдання для самостійної роботи: Порівняльний аналіз двох сучасних реалізованих прикладів благоустрою публічних просторів: функціональне наповнення, доступність, озеленення, обладнання та характер використання (3, 6, 11, 13, 14, 16, 17, 23, 26, 27).

Тема 3. Інженерний благоустрій міських територій (2 год.).

Поняття, завдання та склад інженерного благоустрою. Взаємозв'язок інженерного благоустрою з архітектурно-планувальною організацією території. Інженерна підготовка територій з урахуванням природних умов. Інтеграція інженерних мереж і споруд у міське середовище. Особливості інженерного благоустрою при реконструкції міських територій.

Завдання для самостійної роботи: Дослідження сучасних інженерних рішень у благоустрої громадських просторів та способів інтеграції інженерної інфраструктури в архітектурно-ландшафтне середовище (14, 16, 19, 21, 23, 26, 27).

Тема 4. Вертикальне планування, організація рельєфу та поверхневого водовідведення (2 год.).

Мета, завдання та принципи вертикального планування території. Аналіз рельєфу, проектні відмітки та ухили. Особливості вертикального планування територій зі складним рельєфом. Організація поверхневого стоку та водовідведення. Взаємозв'язок вертикального планування з доступністю, озелененням і планувальною організацією території.

Завдання для самостійної роботи: Аналіз прикладів благоустрою територій зі складним рельєфом та способів поєднання вертикального планування, водовідведення і безбар'єрної організації простору (14, 16, 19, 23, 26, 27).

Тема 5. Безбар'єрність, універсальний дизайн та людиноцентричність міського простору (2 год.).

Поняття безбар'єрності, доступності та універсального дизайну міського середовища. Нормативні вимоги до доступності територій та об'єктів благоустрою. Принципи формування безперервних безбар'єрних пішохідних маршрутів. Вимоги до елементів благоустрою з позицій різних груп користувачів. Людиноцентричність, безпека та комфорт міського простору.

Завдання для самостійної роботи: Аудит доступності обраного громадського простору: виявлення просторових бар'єрів та формування пропозицій щодо їх усунення (3, 14, 16, 19, 23, 26, 27).

Змістовий модуль II. Озеленення та сучасні підходи до формування міських просторів

Тема 6. Система озеленення міста та зелена інфраструктура (2 год.).

Зелені насадження як структурний компонент міського середовища та їх функції. Класифікація озелених територій і зелених насаджень. Принципи формування системи озеленення міста. Поняття зеленої інфраструктури та її структурні елементи. Просторова безперервність, зв'язність і багатофункціональність зелених територій.

Завдання для самостійної роботи: Аналіз системи озеленення обраного міста або його фрагмента: основні зелені території, просторові зв'язки, розриви та потенціал розвитку зеленої інфраструктури (1, 2, 3, 4, 6, 7, 9, 10, 11, 13, 17, 24, 25, 26, 27).

Тема 7. Рослинність у міському середовищі: принципи добору та формування стійких рослинних композицій (2 год.).

Особливості умов існування рослинності в урбанізованому

середовищі. Принципи добору дерев, кущів, багаторічних і ґрунтопокровних рослин. Формування рослинних композицій. Сезонність, декоративність, біорізноманіття та екологічна стійкість озеленення. Принципи формування довговічних та малообслуговуваних міських насаджень.

Завдання для самостійної роботи: Формування асортиментної матриці рослин для різних умов міського середовища: вулиця, площа, двір, сквер або рекреаційна територія (1, 2, 3, 4, 6, 11, 12, 13, 15, 17, 25, 27).

Тема 8. Зелено-блакитна інфраструктура та природоорієнтовані рішення у благоустрої міських територій (2 год.).

Поняття та принципи формування зелено-блакитної інфраструктури. Взаємозв'язок зелених територій і водних об'єктів. Природоорієнтовані рішення (Nature-based Solutions) у благоустрої. Дощові сади, біоканави, інфільтраційні ділянки та проникні покриття. Інтеграція природоорієнтованих рішень у благоустрій вулиць, площ, дворів та рекреаційних територій.

Завдання для самостійної роботи: Дослідження сучасного реалізованого прикладу застосування природоорієнтованих рішень у міському просторі та оцінка можливості його адаптації до умов українських міст (3, 4, 7, 9, 10, 11, 14, 17, 19, 24, 26, 27).

Тема 9. Елементи благоустрою та обладнання міського простору (2 год.).

Класифікація та принципи розміщення елементів благоустрою. Міські меблі та обладнання громадських і рекреаційних просторів. Покриття пішохідних та відкритих міських просторів. Зовнішнє освітлення та формування світлового середовища. Комплексне поєднання покриттів, обладнання, озеленення та архітектурних елементів.

Завдання для самостійної роботи: Формування каталогу сучасних елементів благоустрою для обраного типу міського простору з обґрунтуванням матеріалів, функціональності, довговічності та доступності (1, 3, 13, 14, 16, 19, 20, 23, 26, 27).

Тема 10. Сучасні тенденції проєктування, реконструкції та ревіталізації міських просторів (2 год.).

Сучасні тенденції проєктування благоустрою міських територій. Реконструкція та модернізація існуючих громадських просторів. Ревіталізація деградованих і неефективно використовуваних територій засобами благоустрою. Тимчасові, трансформовані та багатофункціональні рішення. Вітчизняний і зарубіжний досвід сучасного благоустрою та озеленення.

Завдання для самостійної роботи: Аналіз реалізованого проєкту реконструкції або ревіталізації міського простору з визначенням прийомів, які можуть бути використані у власному проєктному рішенні (3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 13, 14, 18, 20, 21, 23, 26, 27).

Зміст практичних занять

Тема 1. Передпроєктний аналіз території та формування графічної підоснови (4 год.)

На основі вихідних картографічних матеріалів, фотофіксації та натурного обстеження здобувачі визначають межі проєктування, досліджують існуючу забудову, озеленення, покриття, обладнання, пішохідні й транспортні зв'язки, функціональне використання та характер експлуатації території. В Archicad формується цифрова графічна підоснова для подальшого проєктування.

Практичне графічне завдання: *«Комплексний передпроєктний аналіз міської території»:* ситуаційна схема; опорний план; схема існуючого функціонального використання; фотофіксація; схема проблем, конфліктів і потенціалів території.

Завдання для самостійної роботи: Збір вихідних матеріалів, фотофіксація території та пошук 3–5 реалізованих аналогів благоустрою відповідного типу міського простору (3, 7, 8, 9, 10, 13, 14, 16, 18, 21, 22, 23, 26, 27).

Тема 2. Функціонально-просторова концепція благоустрою території (4 год.)

Здобувачі визначають основні групи користувачів і сценарії використання території, формують функціональні зони, систему пішохідних маршрутів, основні композиційні вузли, акценти та просторові взаємозв'язки. В Archicad розробляються варіанти планувальної організації території.

Практичне графічне завдання: *«Концепція функціонально-просторової організації території»:* функціональна схема; схема пішохідних і транспортних зв'язків; схема композиційної організації; 2–3 варіанти ескізного плану.

Завдання для самостійної роботи: Опрацювання аналогів і формування концептуальної ідеї благоустрою з визначенням цільових груп користувачів та сценаріїв використання простору (1, 3, 6, 7, 8, 9, 10, 13, 14, 16, 18, 23, 26, 27).

Тема 3. Вертикальне планування та організація поверхневого водовідведення (4 год.)

Здобувачі аналізують існуючий рельєф, визначають характерні висотні відмітки, напрямки та величини ухилів, формують принципи

рішення проєктного рельєфу й поверхневого водовідведення. Особлива увага приділяється взаємозв'язку рельєфу з пішохідними маршрутами та доступністю.

Практичне графічне завдання: *«Вертикальне планування території»:* схема організації рельєфу; існуючі та проєктні відмітки; напрямки ухилів і поверхневого стоку; 2–3 характерні поперечні або поздовжні профілі.

Завдання для самостійної роботи: *Аналіз нормативних вимог до ухилів пішохідних шляхів, організації поверхневого стоку та планування територій зі складним рельєфом (14, 16, 19, 23, 26, 27).*

Тема 4. Безбар'єрність та універсальний дизайн міського простору (4 год.)

Здобувачі здійснюють аудит доступності проєктованої території, визначають фізичні та просторові бар'єри, формують безперервні доступні маршрути та опрацьовують характерні вузли. Рішення інтегруються в загальну концепцію благоустрою.

Практичне графічне завдання: *«Безбар'єрний міський простір»:* схема доступності; безбар'єрний маршрут; місця подолання перепадів висот; 1–2 деталізовані планувальні вузли.

Завдання для самостійної роботи: *Фотоаудит доступності реального міського простору та аналіз позитивних і негативних прикладів реалізації принципів універсального дизайну (3, 14, 16, 19, 23, 26, 27).*

Тема 5. Покриття та предметне наповнення міського простору (4 год.)

Здобувачі визначають типи покриттів відповідно до функціонального використання території, розробляють рисунок мощення, здійснюють підбір та розміщення міських меблів, велопарковок, урн, навігаційних та інших елементів благоустрою.

Практичне графічне завдання: *«План покриттів та елементів благоустрою»:* план типів покриття; рисунок мощення; експлікація матеріалів; розміщення елементів благоустрою; детальний фрагмент території.

Завдання для самостійної роботи: *Підбір матеріалів покриття та обладнання для власного проєкту з урахуванням функціональності, експлуатаційної стійкості, доступності та архітектурної виразності (1, 3, 13, 14, 16, 19, 20, 23, 26, 27).*

Тема 6. Концепція озеленення міської території (4 год.)

Здобувачі аналізують існуючі зелені насадження, визначають принципи їх збереження та доповнення, формують структуру проєктованого озеленення і взаємозв'язок зелених елементів із функціонально-просторовою організацією території.

Практичне графічне завдання: *«Концепція озеленення міської території»:* схема існуючих насаджень; схема збереження та формування озеленення; план озеленення; характерні просторові композиції.

Завдання для самостійної роботи: *Дослідження існуючих зелених насаджень проєктованої території та формування принципів їх збереження, відновлення і доповнення (1, 2, 3, 4, 6, 11, 13, 15, 17, 23, 24, 25, 26, 27).*

Тема 7. Підбір асортименту рослин та формування рослинних композицій (4 год.)

Здобувачі здійснюють підбір дерев, кущів, багаторічників та інших видів рослин відповідно до функціонального призначення, умов місцезростання, декоративності, сезонності та експлуатаційних вимог. Опрацьовуються характерні рослинні композиції.

Практичне графічне завдання: *«Посадковий план та рослинні композиції»:* схема розміщення рослин; посадковий план характерного фрагмента; асортиментна відомість; графічна розгортка або колаж рослинної композиції.

Завдання для самостійної роботи: *Формування асортиментної відомості рослин із зазначенням основних характеристик, умов використання, декоративності та сезонної мінливості (1, 2, 3, 4, 6, 11, 12, 13, 15, 17, 25, 27).*

Тема 8. Природоорієнтовані рішення та локальне управління дощовими водами (2 год.)

Здобувачі визначають можливості використання природоорієнтованих рішень на проєктованій території, аналізують напрямки поверхневого стоку та інтегрують дощові сади, біоканави, інфільтраційні ділянки, проникні покриття або інші рішення у загальну систему благоустрою.

Практичне графічне завдання: *«Природоорієнтоване рішення у структурі благоустрою»:* схема управління дощовими водами та детальний план/розріз одного обраного елемента — дощового саду, біоканави, інфільтраційної зони тощо.

Завдання для самостійної роботи: *Пошук і графічний аналіз реалізованого аналога природоорієнтованого рішення, придатного для інтеграції у власний проєкт (3, 4, 7, 9, 10, 11, 14, 17, 19, 24, 26, 27).*

Тема 9. Архітектурно-просторове моделювання та візуалізація благоустрою (4 год.)

Здобувачі створюють просторову модель проєктованої території із відображенням рельєфу, покриттів, зелених насаджень, міських меблів та

інших елементів благоустрою. Виконується візуалізація основних проектних рішень.

Практичне графічне завдання: «Просторова модель благоустрою»: 3D-модель території; 2–3 характерні видові перспективи; візуалізація основних сценаріїв використання простору.

Завдання для самостійної роботи: Доопрацювання 3D-моделі, матеріалів, рослинності, елементів благоустрою та підготовка фінальних візуалізацій (1, 3, 4, 6, 11, 13, 14, 16, 20, 23, 26, 27).

Тема 10. Комплексний проєкт благоустрою та озеленення міської території (6 год.)

Здобувачі узагальнюють результати попередніх практичних робіт та формують цілісний проєкт благоустрою й озеленення обраної міської території. Узгоджуються планувальні, інженерні, ландшафтні, безбар'єрні, композиційні та предметно-просторові рішення. Виконується фінальне графічне оформлення проєкту.

Підсумкове практичне графічне завдання: «Комплексний проєкт благоустрою та озеленення міської території».

До складу підсумкової роботи доцільно включити: ситуаційну схему; опорний план; схему передпроєктного аналізу; концепцію; генеральний план благоустрою; план покриттів; план озеленення; схему безбар'єрності; вертикальне планування; характерні розрізи; фрагменти та вузли благоустрою; асортимент рослин; 3D-візуалізації.

Завдання для самостійної роботи: Завершення графічних матеріалів, компонування підсумкового планушта та підготовка короткої презентації й обґрунтування прийнятих проєктних рішень (1, 2, 3, 4, 6, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 19, 20, 23, 25, 26, 27).

Зміст самостійної роботи студентів

Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни «Благоустрій та озеленення міських територій»

Найменування видів робіт	Розподіл годин	
	денна форма	заочна форма
Самостійна робота, год, у т.ч.:	120	
Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	40	
Підготовка до практичних занять та контрольних заходів	20	

Підготовка до поточного контролю	20	
Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	40	

ПОЛІТИКА КУРСУ

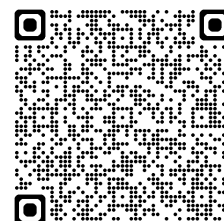
Процедура проведення контрольних заходів, а саме поточного контролю знань протягом семестру та підсумкового семестрового контролю, регулюється «Положенням про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти». Ознайомитись з документом можна за [ПОКЛИКАННЯМ](#).

Здобувачі мають право оскаржувати результати поточного оцінювання, а також інформувати про факти конфліктних ситуацій в академічній групі чи з викладачем у відповідності до «Положення про політику та врегулювання конфліктних ситуацій». Ознайомитись з документом можна за [ПОКЛИКАННЯМ](#).

Згідно “Положення про організацію освітнього процесу” здобувач допускається до семестрового контролю з навчальної дисципліни (диференційованого заліку), якщо він виконав усі види робіт, передбачені на семестр навчальним планом та силабусом, підтвердив опанування на мінімальному рівні результатів навчання (отримав ≥ 35 бали), відпрацював визначені індивідуальним навчальним планом всі лекційні та семінарські заняття, на яких він був відсутній. Ознайомитись з документом можна за [ПОКЛИКАННЯМ](#).

Вимоги щодо дотримання академічної доброчесності, види її порушень і порядок притягнення до академічної відповідальності визначено Положенням про систему забезпечення академічної доброчесності в Університеті Короля Данила. Ознайомитись з документом можна за [ПОКЛИКАННЯМ](#).

Використання систем штучного інтелекту під час виконання навчальних завдань допускається відповідно до “Політики використання штучного інтелекту в Університеті Короля Данила”. Здобувач зобов’язаний критично

перевіряти створений ШІ зміст, нести відповідальність за подану роботу та зазначати факт і спосіб використання таких систем. Ознайомитись з документом можна за [ПОКЛИКАННЯМ](#).

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних і практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях: для роботи з нормативно-правовими актами та нормативними документами у сфері благоустрою й озеленення; пошуку та аналізу містобудівної, картографічної, ландшафтної та довідкової інформації; роботи з цифровими картами й геопросторовими даними; пошуку аналогів і сучасних прикладів благоустрою, озеленення, елементів міського середовища та природоорієнтованих рішень; фотофіксації та аналізу територій; роботи з навчальними і графічними матеріалами, необхідними для виконання практичних завдань. На гаджетах до початку заняття повинен бути активований режим «без звуку». Під час занять не допускається використання гаджетів для цілей, не пов'язаних із навчальним процесом, зокрема для особистого листування, соціальних мереж, перегляду розважального контенту, прослуховування музики тощо. Під час проведення заходів контролю використання гаджетів забороняється, крім випадків, коли їх застосування передбачене умовами виконання завдання або формою контролю.

У разі порушення цієї заборони результат анулюється без права перескладання. Ознайомитись з відповідним документом можна за [ПОСИЛАННЯМ](#).

Комунікація відбувається через електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle.

Процедури визнання результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти визначаються «Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти». Ознайомитись з документом можна за [ПОКЛИКАННЯМ](#).

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні дисципліни «Благоустрій та озеленення міських територій» застосовується комплекс методів навчання, спрямованих на формування здатності комплексно проєктувати благоустрій та озеленення міських територій, створювати комфортне, безпечне, безбар'єрне та естетично виразне міське середовище з урахуванням функціонально-просторових, інженерних, ландшафтних та екологічних чинників.

Навчання поєднує теоретичне опрацювання матеріалу з аналізом реальних міських територій, натурними обстеженнями та фотофіксацією, передпроектним аналізом, функціонально-просторовим моделюванням, вертикальним плануванням, розробленням рішень з безбар'єрності, підбором покриттів та елементів благоустрою, формуванням системи озеленення і рослинних композицій. Окрема увага приділяється застосуванню зеленої та зелено-блакитної інфраструктури, природоорієнтованих рішень і сучасних підходів до реконструкції та ревіталізації міських просторів.

Застосовуються методи проєктного навчання, аналізу професійних кейсів і реалізованих аналогів, варіантного проєктування, графічного моделювання, порівняльного аналізу, архітектурно-ландшафтного проєктування, 3D-моделювання та візуалізації. Практична робота передбачає використання Archicad та інших програм архітектурного моделювання, графічного опрацювання і візуалізації.

Практична складова дисципліни реалізується через послідовне виконання взаємопов'язаних проєктно-графічних завдань на прикладі реальної міської території, результатом яких є розроблення комплексного проєкту благоустрою та озеленення з обґрунтованими планувальними, інженерними, ландшафтними, безбар'єрними та предметно-просторовими рішеннями.

Програмний результат навчання	Метод навчання	Метод оцінювання
РН01. Мати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері архітектури та містобудування і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень.	Словесні методи: лекція, розповідь-пояснення, бесіда. Наочні методи: ілюстрування, демонстрування сучасних прикладів благоустрою та озеленення, комп'ютерні і мультимедійні методи. Аналітичні методи: аналіз, порівняння та узагальнення сучасних концепцій формування міського середовища, зеленої та зелено-блакитної інфраструктури, природоорієнтованих рішень. Проблемно-пошукові та дослідницькі методи: аналіз сучасних тенденцій благоустрою, озеленення,	Оцінювання засвоєння сучасних концепцій і принципів благоустрою та озеленення міських територій; оцінювання здатності аналізувати сучасні підходи до формування комфортного, функціонального та екологічно збалансованого міського середовища; оцінювання

	реконструкції та ревіталізації міських просторів. Інтерактивні методи: кейс-метод, дискусія, обговорення проектних аналогів. Цифрові методи: використання систем ШІ як допоміжного інструменту для пошуку, систематизації та порівняння наукової і професійної інформації з обов'язковою критичною перевіркою за достовірними джерелами.	аналітичного опрацювання наукових і професійних джерел; усне опитування; поточне оцінювання; залік.
РН03. Здійснювати передпроектний аналіз архітектурно-містобудівних об'єктів і територій.	Словесні методи: розповідь-пояснення, бесіда, інструктаж. Наочні методи: спостереження, ілюстрування, комп'ютерні і мультимедійні методи. Аналітичні методи: комплексний аналіз функціонально-планувальної структури, рельєфу, озеленення, покриттів, обладнання, пішохідних і транспортних зв'язків. Дослідницькі та практичні методи: натурне обстеження, фотофіксація, аналіз картографічних матеріалів, оцінювання існуючих зелених насаджень, доступності та характеру використання території. Проблемно-пошукові методи: виявлення просторових проблем, конфліктів, бар'єрів і потенціалу території. Цифрові методи: формування графічної підоснови та аналітичних схем в Archicad.	Оцінювання результатів передпроектного та натурального аналізу території; повноти фотофіксації та вихідних даних; правильності визначення функціональних, просторових, ландшафтних та інженерних характеристик; оцінювання виявлених проблем і потенціалів території; оцінювання якості опорного плану та аналітичних схем; практичний контроль; портфоліо; усний захист; залік.
РН06. Забезпечувати гармонізацію об'єктів архітектури і предметного середовища, зокрема із застосуванням принципів і методів теорії дизайну архітектурного середовища.	Словесні методи: лекція, пояснення, консультація. Наочні методи: аналіз та демонстрування прикладів організації міських відкритих просторів, ілюстрування, мультимедійні методи. Аналітичні методи: аналіз взаємозв'язку забудови,	Оцінювання гармонійності поєднання архітектурного, ландшафтного та предметного середовища; функціональної та композиційної

	відкритого простору, озеленення, покриттів, міських меблів та інших елементів благоустрою. Практичні та творчі методи: ескізування, варіантне проектування, формування композиційних і предметно-просторових рішень, підбір покриттів, обладнання та рослинності. Інтерактивні методи: кейс-метод, мозковий штурм, обговорення та коригування проєктних рішень. Цифрові методи: Archicad, 3D-моделювання та візуалізація.	обґрунтованості розміщення елементів благоустрою; якості рішень щодо покриттів, міських меблів, обладнання та озеленення; оцінювання архітектурно-просторової виразності проєкту; перегляд графічних робіт; портфоліо; усний захист; залік.
РН12. Знати і застосовувати у практичній діяльності законодавство і нормативну базу щодо проведення досліджень та розробки архітектурно-містобудівних проєктів.	Словесні методи: лекція, пояснення, бесіда, консультація. Аналітичні методи: опрацювання та порівняльний аналіз законодавчих, нормативних і методичних документів у сфері благоустрою, містобудування, озеленення та охорони довкілля. Проблемно-пошукові методи: визначення нормативних вимог і планувальних обмежень для конкретної території. Практичні методи: застосування вимог законодавства, ДБН, правил утримання зелених насаджень та інших нормативних документів під час розроблення проєктних рішень із благоустрою й озеленення.	Оцінювання знання нормативно-правових засад благоустрою та озеленення територій; правильності визначення нормативних вимог і планувальних обмежень; оцінювання коректності застосування законодавчих і нормативних положень у проєктних рішеннях; усне опитування; аналіз практичних завдань; поточне оцінювання; залік.
РН13. Обґрунтовувати безпекові, санітарно-гігієнічні, екологічні, інженерно-технічні і техніко-економічні рішення і показники у комплексному архітектурно-містобудівному проектуванні.	Словесні методи: пояснення, консультація, інструктаж. Аналітичні методи: аналіз природних, інженерних, екологічних та експлуатаційних умов території. Проблемно-пошукові методи: пошук оптимальних рішень щодо вертикального планування, поверхневого	Оцінювання обґрунтованості інженерно-технічних, екологічних, безпекових і санітарно-гігієнічних рішень; правильності вертикального планування та

	водовідведення, безбар'єрності, покриттів, озеленення та інженерного благоустрою. Практичні та проектні методи: розроблення вертикального планування, організації поверхневого стоку, безбар'єрних маршрутів, системи озеленення, природоорієнтованих рішень і локального управління дощовими водами. Цифрові методи: графічне моделювання та опрацювання проектних рішень в Archicad.	організації поверхневого водовідведення; оцінювання безбар'єрності, функціональності та експлуатаційної доцільності благоустрою; обґрунтованості природоорієнтованих рішень; практичний контроль; перегляд графічних робіт; усний захист; залік.
РН15. Аналізувати міжнародний та вітчизняний досвід щодо проектування об'єктів архітектури та містобудування.	Словесні методи: лекція, розповідь-пояснення, бесіда. Наочні методи: демонстрування реалізованих вітчизняних і зарубіжних проектів благоустрою, озеленення, реконструкції та ревіталізації міських просторів. Аналітичні методи: порівняльний аналіз проектних аналогів за функціональними, композиційними, ландшафтними, екологічними та експлуатаційними критеріями. Дослідницькі методи: пошук і систематизація сучасних практик зеленої та зелено-блакитної інфраструктури, природоорієнтованих рішень, тактичних і трансформованих способів організації міського простору. Цифрові методи: використання електронних професійних ресурсів та систем ІІІ для пошуку й систематизації проектних аналогів із перевіркою першоджерел.	Оцінювання повноти та обґрунтованості аналізу вітчизняних і міжнародних аналогів; здатності визначати сучасні тенденції благоустрою та озеленення; оцінювання порівняльного аналізу функціональних, композиційних, екологічних і ландшафтних рішень; оцінювання здатності обґрунтовано адаптувати релевантний досвід до умов конкретної території; презентація результатів аналізу; усний захист; поточне оцінювання; залік.

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНІ РЕСУРСИ

Для вивчення навчальної дисципліни «**Благоустрій та озеленення міських територій**» необхідно:

1. мультимедійне обладнання (проектор, інтерактивний або інший мультимедійний екран) для демонстрації навчальних презентацій, проектно-графічних матеріалів, схем благоустрою та озеленення, прикладів організації громадських просторів, елементів зеленої інфраструктури, природоорієнтованих рішень, а також вітчизняного і міжнародного досвіду проектування міського середовища;

2. комп'ютерні робочі місця з ліцензійним програмним забезпеченням Archicad, доступ до якого забезпечується Університетом відповідно до ліцензійного договору, для виконання практичних проектно-графічних завдань, формування цифрової підоснови, розроблення генеральних планів благоустрою, планів озеленення та покриттів, схем вертикального планування, характерних розрізів і фрагментів, 3D-моделювання та графічного представлення проектних рішень;

3. доступ до інформаційного сервісу «БУДСТАНДАРТ Online», що забезпечується Університетом на договірній основі, для роботи з актуальними державними будівельними нормами, національними стандартами та іншими нормативними документами у сфері благоустрою, озеленення, планування територій, безбар'єрності, інженерного облаштування, вулично-дорожньої мережі та інших складових проектування міського середовища;

4. комп'ютери, ноутбуки, планшети та інші цифрові пристрої з доступом до мережі Інтернет для пошуку й опрацювання містобудівної, картографічної, нормативної, наукової та професійної інформації, аналізу проектних аналогів, підбору елементів благоустрою та рослинного асортименту, а також підготовки графічних і презентаційних матеріалів;

5. цифрові засоби фото- та відеофіксації (смартфони, фотоапарати, планшети) для проведення натурних обстежень, фотофіксації існуючого стану території, зелених насаджень, покриттів, елементів благоустрою, просторових бар'єрів, особливостей рельєфу та інших вихідних даних для виконання передпроектного аналізу;

6. матеріали та засоби для виконання передпроектних і проектно-графічних робіт: топографічні та ситуаційні плани, картографічні матеріали, ортофотоплани, схеми територій, матеріали фотофіксації, каталоги елементів благоустрою, покриттів і рослинного матеріалу, а також інші вихідні дані, необхідні для розроблення комплексного проекту благоустрою та озеленення;

7. доступ до генеративних моделей штучного інтелекту (ChatGPT, Gemini та ін.) як допоміжного інструменту для пошуку й систематизації інформації, аналізу аналогів, формування та порівняння

концептуальних рішень, пошуку референсів і створення допоміжних концептуальних візуалізацій. Використання ІІІ передбачає критичну оцінку отриманих результатів, перевірку фактологічної інформації за достовірними джерелами, а нормативних вимог — за чинними документами, зокрема з використанням «БУДСТАНДАРТ Online»;

8. навчальна, наукова, нормативна та професійна література з архітектури, містобудування, благоустрою та озеленення територій, ландшафтної архітектури, вертикального планування, безбар'єрності й універсального дизайну, зеленої та зелено-блакитної інфраструктури, природоорієнтованих рішень, реконструкції та ревіталізації міських просторів.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

<i>Вид</i>	<i>Зміст</i>	<i>% від загальної оцінки</i>	<i>Бал</i>	
			<i>min</i>	<i>max</i>
Поточні контрольні заходи	всього	60	35	60
Підсумкові контрольні заходи		40	25	40
Всього:		100	60	100

Процедура проведення контрольних заходів, а саме поточного контролю знань протягом семестру та підсумкового семестрового контролю, регулюється «Положенням про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти».

Фіксація **поточного** контролю здійснюється в “Електронному журналі обліку успішності академічної групи” на підставі чотирибальної шкали – “2”; “3”; “4”; “5”. У разі відсутності студента на занятті виставляється “н”. За результатами поточного контролю у Журналі, автоматично визначається підсумкова оцінка, здійснюється підрахунок пропущених занять.

Критерії оцінювання (аудиторні заняття):

«незадовільно»	володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання та відтворення окремих понять у сфері благоустрою та озеленення міських територій; фрагментарно розуміє принципи функціонально-просторової організації, інженерного благоустрою, вертикального планування, безбар'єрності та озеленення; не може самостійно проаналізувати вихідні умови території та визначити основні проблеми її благоустрою; не орієнтується або допускає суттєві помилки у застосуванні нормативних вимог; графічні завдання виконує фрагментарно, з істотними планувальними, композиційними або технічними помилками; недостатньо володіє Archicad та іншими графічними засобами, необхідними для виконання практичних завдань; не може обґрунтувати прийняті рішення щодо благоустрою, озеленення, покриттів, обладнання, доступності та організації території.
«задовільно»	володіє основним теоретичним матеріалом дисципліни та розуміє базові принципи благоустрою й озеленення міських територій; загалом орієнтується у типології міських просторів, принципах інженерного благоустрою, вертикального планування, безбар'єрності, озеленення та розміщення елементів благоустрою; за допомогою викладача може виконати передпроектний аналіз території, визначити основні функціональні зони та сформулювати базове планувальне рішення; виконує основні графічні завдання в Archicad та/або інших графічних програмах, однак допускає неточності у планувальних, висотних, композиційних і графічних рішеннях; може підібрати основні види покриттів, елементи благоустрою та рослинний матеріал, але недостатньо аргументує їх вибір; за допомогою викладача користується нормативними документами, виправляє допущені помилки та доопрацьовує проектні рішення.
«добре»	вільно володіє основним обсягом теоретичного і практичного матеріалу та коректно застосовує його під час проектування благоустрою й озеленення реальної міської території; самостійно здійснює передпроектний аналіз, визначає проблеми, обмеження та потенціал території; формує обґрунтовану функціонально-просторову концепцію; розробляє рішення з вертикального планування, організації поверхневого стоку, безбар'єрності, покриттів, елементів благоустрою та озеленення; обґрунтовано добирає рослинний асортимент і формує рослинні композиції; враховує можливості застосування зеленої та зелено-блакитної інфраструктури і природоорієнтованих рішень; самостійно працює з нормативними документами, зокрема з

	використанням «БУДСТАНДАРТ Online»; впевнено використовує Archicad та інші графічні програми для розроблення планів, схем, розрізів, фрагментів, 3D-моделей і візуалізацій; графічні матеріали є змістовними, взаємоузгодженими та професійно оформленими; аргументує прийняті проєктні рішення та самостійно виявляє і виправляє більшість помилок.
«відмінно»	системно та вільно володіє теоретичним і практичним матеріалом дисципліни та професійно застосовує його при розробленні комплексного проєкту благоустрою й озеленення міської території; самостійно проводить комплексний передпроєктний аналіз, аргументовано визначає проблеми, обмеження, ресурси та потенціал території; розробляє цілісну функціонально-просторову концепцію та взаємоузгоджені планувальні, інженерні, ландшафтні, композиційні й предметно-просторові рішення; професійно вирішує питання вертикального планування, поверхневого водовідведення, безбар'єрності, покриттів, обладнання та озеленення; обґрунтовано формує асортимент рослин з урахуванням умов міського середовища, сезонності, стійкості та декоративності; доцільно інтегрує зелену і зелено-блакитну інфраструктуру та природоорієнтовані рішення; самостійно працює з актуальною нормативною базою із застосуванням «БУДСТАНДАРТ Online» та коректно використовує нормативні вимоги у проєктних рішеннях; на високому рівні володіє Archicad та доцільно застосовує інші цифрові засоби моделювання, графічного опрацювання й візуалізації; професійно виконує генеральний план благоустрою, план озеленення, план покриттів, схеми, розрізи, фрагменти, деталі та 3D-візуалізації; демонструє цілісність, функціональність, нормативну обґрунтованість та архітектурно-ландшафтну виразність проєкту; критично оцінює власні рішення, порівнює альтернативні варіанти та аргументовано захищає прийняту проєктну концепцію.

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість “н” в журналі буде виставлено “0” (нуль балів), без права перездачі. Відпрацьоване лекційне заняття в електронному журналі позначається літерою «в».

До підсумкового контролю допускаються студенти які за результатами поточного контролю отримали не менше 35 балів. Усі студенти, що отримали 34 балів і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру. За результатами підсумкового контролю (екзамен)

студент може отримати 40 балів. Студенти, які під час підсумкового контролю отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не здали екзамен і повинні йти на перездачу.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях оцінюється в балах (згідно з **Шкалою оцінювання знань за ЄКТС**) і є сумою балів отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Шкала оцінювання знань за ЄКТС:

Оцінка за національною шкалою	Рівень досягнень, %	Шкала ECTS
Національна диференційована шкала		
Відмінно	90 – 100	A
Добре	83 – 89	B
	75 – 82	C
Задовільно	67 – 74	D
	60 – 66	E
Незадовільно	35 – 59	FX
	0 – 34	F
Національна недиференційована шкала		
Зараховано	60 – 100	-
Не зараховано	0 – 59	-

Здобувачі, які не з'явилися на залік без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література:

1. Бойко Т. О., Бойко П. М. Довідник ландшафтного дизайнера : навч. посіб. Одеса : Олді+, 2024. 196 с.
2. Все про дерева для озеленення у міській та приватній забудові : посібник / упоряд. І. Джаман ; пер. з англ. О. Криницької, У. Джаман ; за матеріалами кн. *Trees for Urban and Suburban Landscapes* Е. Ф. Гілмана. Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2023. 273 с. URL: <https://hmeleva.com/reading/>
3. Гнатюк Л. Р., Косик О. І., Трошкіна О. А. Ландшафтна архітектура: дизайн та озеленення : підручник. Херсон : Олді+, 2025. 742 с.

4. Дідур І.М., Панцирева Г.В., Матусяк М.В., Циганська О.І. Ландшафтна архітектура. Вінниця : ТВОРИ, 2025. 360 с.
5. Дудин Р. Б., Роговський С. В., Крупа Н. М. Консервація, реставрація та реконструкція садово-паркових об'єктів: навч. посібник. Львів: видавництво «Новий Світ – 2000», 2021. 258 с.
6. Дудин Р. Б., Курницька М. П., Левусь Т. М. Паркознавство : навч. посібник. Львів : Видавництво ПП «Новий Світ – 2000», 2023. 191 с.
7. Жирак Р.М. ЕКОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД ДО ПРОСТОРОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ НАСЕЛЕНИХ ПУНКТИВ РЕКРЕАЦІЙНОГО ПРОФІЛЮ КАРПАТ. Науково-технічний збірник «Комунальне господарство міст». Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова. № 6 (187). 2024. С. 81-87. URL:<https://khg.kname.edu.ua/index.php/khg/issue/view/157>
8. Руслан Жирак. Передумови дослідження феномену життєстійкості в просторовій організації малих міських поселень рекреаційного профілю Івано-Франківської області. Věda a perspektivy # 8(27) 2023. р.р. 380-393. URL:<http://perspectives.pp.ua/index.php/vp/issue/view/169>
9. Жирак Р.М. Феномен життєстійкості як складова розвитку урбоєкосистем. Сучасні проблеми архітектури та містобудування: Наук. – техн.збірник. КНУБА, 2022. Вип. 64. С. 179-194. URL:<http://archinform.knuba.edu.ua/article/view/267479>
10. Косьмій М. М., Жирак Р. М. Вплив нематеріальних чинників на формування екологічно збалансованого міського середовища на прикладі м. Івано-Франківська. Просторовий розвиток. 2025. Вип. 15. С. 165–181. URL: https://library.knuba.edu.ua/books/zbirniki/29/2025/SD2515.pdf?utm_source=
11. Кучерявий В. П. Озеленення населених місць : навч. посібник / В. П. Кучерявий. – Львів : Новий Світ–2000, 2022. – 456 с.
12. Крижанівська Н.Я. Основи ландшафтного дизайну: Підручник. Київ: Ліра-к, 2009. 218 с.
13. Крижанівська Н.Я., Вотінов М.А., Смірнова О.В. Основи ландшафтно-ї архітектури та дизайну: підручник. Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків: ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2019. 348 с.
14. Русанова І. В., Шульга Г. М. Інженерний благоустрій території : навч. посіб. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2022. 260 с.

Допоміжна

15. Білошицька Н. І., Татарченко Г. О., Білошицький М. В., Уваров П. Є. Садово-паркове та ландшафтне будівництво від А до Я. Ч. 1 : навч. посіб. Северодонецьк : Вид-во СХУ ім. В. Даля, 2019. 204 с.
16. Безлюбченко О.С. Планування і благоустрій міст : навч. посібник. для студентів усіх форм навчання та слухачів другої вищої освіти за напрямом підготовки 0921 (6.060101) – «Будівництво». Харків: ХНАМГ, 2011. 191 с.

17. Кадуріна А.О., Назарчук Ю.С. Основи озеленення населених місць: методичні вказівки для студентів 4-го курсу спеціальності 206 «Садово-паркове господарство». Одеса: Видавець С.Л. Назарчук, 2021. – 36 с.
18. Територіально-просторове планування: базові засади теорії, методології, практики: монографія / А.М. Третяк, В.М. Третяк, Т.М. Прядка; Н.А. Третяк, [за заг. ред. А.М. Третяка]. – Біла Церква: «ТОВ «Білоцерківдрук», 2021. 142 с.
19. Черносова Т. О. Інженерний благоустрій територій великих міст : конспект лекцій для магістрів денної та заочної форм навчання зі спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія», освітня програма «Міське будівництво та господарство». Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2020. 94 с.
20. Яловенко Д. В. Ландшафтна архітектура та благоустрій території : метод. вказівки до виконання самостійної роботи. Луцьк : ЛНТУ, 2024. 28 с. URL: <https://repository.lntu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/8cdf1ab8-d1fc-4f5b-a99f-f58642d74011/content>

Інформаційні ресурси

21. Про регулювання містобудівної діяльності: Закон України від 17.02.2011 № 3038-VI. *Законодавство України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3038-17#Text> (дата звернення: 25.08.2026).
22. Про основи містобудування: Закон України від 16.11.1992 № 2780-XII. *Законодавство України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2780-12#Text> (дата звернення: 25.08.2026).
23. Про благоустрій населених пунктів: Закон України від 06.09.2005 № 2807-IV. *Законодавство України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2807-15#Text> (дата звернення: 25.08.2026).
24. Про охорону навколишнього природного середовища : Закон України від 25.06.1991 № 1264-XII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: zakon.rada.gov.ua/go/1264-12 (дата звернення: 25.08.2026).
25. Про затвердження Правил утримання зелених насаджень у населених пунктах України : наказ Мінбуду України від 10.04.2006 № 105 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: zakon.rada.gov.ua/go/z0880-06 (дата звернення: 25.08.2026).
26. ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій». Єдина державна електронна система у сфері будівництва. URL: https://e-construction.gov.ua/laws_detail/3874277768581612585?utm_source (дата звернення: 25.08.2026).
27. ДБН Б.2.2-5:2011 «Планування та забудова міст, селищ і

функціональних територій. Благоустрій території», зі змінами № 1–3. Єдина державна електронна система у сфері будівництва. URL: https://e-construction.gov.ua/laws_detail/3021997270661859166?utm_source (дата звернення: 25.08.2026).